

Totto

Kotiseutuyhdistys
Rovaniemen Totto ry

Mennyttä ja tulevaa

Kuvat: Outi Kähkönen ja Kaija Sälevä

TOIMINTASUUNNITELMA 2023 – 2025

Kehittämispäivä 26.10.2022, toimintasuunnitelmaluonnos käsitelty johtokunnan kokouksissa 23.11.2022 ja 8.12.2022 ja hyväksytty yhdistyksen syyskokouksessa 11.12.2022.

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n toimintasuunnitelma 2023 -2025

1 TOIMINTAPOLITIIKKA

Yhdistyksen sääntöjen 2 §:n mukaan yhdistyksen tarkoituksena on kotiseutuhengen ylläpitäminen ja kotiseututietoisuuden lisääminen, kotiseutukulttuurin vaaliminen ja edistäminen sekä rakennusperinnön vaaliminen.

Toiminta-ajatus

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n toiminta-ajatuksena on tehdä Rovaniemen keskustassa ja haja-asutusalueen kylissä aktiivisesti ja verkostoituen kestäväää kotiseutu- ja perinnetyötä, joka ylläpitää peräpohjalaista kotiseututietoisuutta ja ylisukupolvista yhteisöllisyyttä. Yhdistys tukee kulttuurihistoriallisesti suojeltujen rakennusten ja ympäristöjen säilyttämistä sekä niiden kestäväää hyödyntämistä. Yhdistys vahvistaa yhteistä rovaniemeläistä identiteettiä tuomalla esiin kotiseuturakkauden ja perinteiden merkityksen ihmisten hyvinvoinnille.

Yhdistys omistaa Rovaniemen kotiseutumuseon Pöykkölässä sekä Uulan myllyn ja myllypirtin Sinetässä. Rovaniemen kotiseutumuseo, perinteen ja kulttuurin osallistava elämys- ja kohtaamispaikka, tarjoaa menneisyyden lumoa arvokkaassa museomiljöössä Kemijoen rantamaisemassa ja haastaa Totto-aktiiveja kiinnittämään erityistä huomiota asiakaskunnan muuttumiseen. Kotiseutuyhdistys kutsuu kaikenikäisiä mukaan harrastamaan ja talkoilemaan.

Koko vuodenkierron ajan museomiljöö on yleisötapahetkien lisäksi erityinen esittävän taiteen, kokousten, juhlien, työpajojen ja koulutusten pitopaikka. Kokemisen arvoisia ovat pakkastalvi, hankikantokevät, jäidenlähtö ja luonnon herääminen, keskiyön aurinko, sadonkorjuu, ruskan väriloisto, ensilumi ja joulukaamos.

Kotiseutuyhdistyksen arvot ja toimintaperiaatteet: rohkeus ja kehittämistähto, yhteistyö ja avoimuus, kotiseuturakkaus ja talkootyön arvostaminen, yhteisöllisyys ja yhteisvastuu sekä luottamus ja tasa-arvo

Asiakasnäkökulmia

Viimeisten vuosien aikana on huomattu, että asiakaskunta on muuttumassa. Museokävijöiden omakohtaiset kokemukset ja tietämys edustamastamme talonpoikaisaikakaudesta ovat vähenevässä. Muistelujen sijaan on ilmennyt kasvavaa kiinnostusta kotiseutumuseon miljöön lämpimään ja lumoavaan tunnelmaan sekä entisajan elämäntapaan, josta on löydettävissä nykypäivään monenlaisia kestäväen kehityksen malleja. Muutoksen vuoksi on tärkeää järjestää asiakkaille mahdollisuuksia osallistua ja pyrkiä tuottamaan heidän toiveitaan vastaava kohdekokemus. Kohdekokemus syntyy kotiseutumuseon omaleimaisesta vetovoimaisuudesta, palvelujen ominaisuuksista sekä koettavissa olevasta toiminnan kulttuurista ja vuorovaikutuksesta.

Keskeisimpiä asiakasryhmiämme kehittämisen nykyvaiheessa ovat paikalliset kaikenikäiset asukkaat ja lapsiperheet. Julkisille ja yksityisille työ- ja muille yhteisöille, ryhmille sekä koti- ja ulkomaisille matkailijaryhmille kehitetään tuotteistettuja ryhmäpalveluita. Nuorten ja työikäisten mukaan saaminen talkoo- ja vapaaehtoisuuteen on haaste ja edellyttää toimenpiteitä.

Yhteistyöverkostot

Kotiseutuyhdistys on Suomen Kotiseutuliiton ja Suomen museoliiton yhteisöjäsen. Yhdistys toimii läheisessä yhteistyössä ja saa museaalista osaamista Lapin maakuntamuseon asiantuntijoilta.

Suomen Kotiseutuliitto on kotiseututyön keskusjärjestö, kansalaisjärjestö ja valtakunnallinen edunvalvoja. Kotiseutuliiton asiantuntijoiden mukaan nykypäivän kotiseututyön kolme painotusta ovat 1) osallistuminen paikallisella tasolla kansallisen itsetunnon rakentamiseen, 2) ajassa ja paikassa katoavan perinteisen talonpoikaisen elämänmuodon pelastaminen sekä 3) maan sisäisen muuttoliikkeen ja kaupungistumisen myötä kotiseututyön painopisteen muutos menneisyydestä nykyisyyteen ja tulevaisuuteen. Neljäs haaste on kotiseutuyhdistysten kyky kasvattaa merkitystään kulttuuriperinnön ja paikallisuuden asiantuntijoina tukemalla eri-ikäisten ja paikkakunnalle muuttaneiden osallisuutta. Toimiva, nykyaikainen kotiseututyö voi identiteettiä, yhteistä kulttuuriperinnön muistia ja ylisukupolvista osallisuutta vahvistaessaan tukea ihmistä hyvän elämän rakentamisessa.

Rakkaudesta kotiseutuun – Suomen Kotiseutuliiton strategian 2030 pääteemat ovat kaikkien koti-seutu, uudistuva kotiseutu ja kestävä kotiseutu. Kotiseututyön tavoitteita ovat elinympäristön viihtyisyyden parantaminen, kotiseututunteen vahvistaminen, kotiseudun kehittäminen paikallisten erityispiirteiden pohjalta, alueellisen ja paikallisen omaleimaisuuden korostaminen ja kehittäminen, paikalliskulttuurien vaaliminen, edistäminen ja esille tuominen sekä asukkaiden omatoimisuuden voimistaminen ja kotiseutuhengen ylläpitäminen. Kotiseutuliiton toiminnan päälinjat tulevina vuosina ovat suuntana kestävyys, osallisuus ja moninaisuus.

Suomen museoliitto auttaa museoita menestymään lisäämällä museoiden näkyvyyttä sekä vahvistamalla edunvalvontaa ja toimintaympäristön muutoksen edellyttämää osaamista. Museoliiton strategiassa 2018 – 2023 keskeistä on museoiden tukeminen työtapojen ja toiminnan uudistamisessa. Tässä työssä koulutus- ja kehittämisspalvelujen rooli korostuu. Tavoitteena on, että museo määrittyy alan sisäisessä keskustelussa ja ulospäin uudella tavalla, ei ensisijaisesti rakennuksena, näyttelynä tai kokoelmana vaan monipuolisena yhteiskunnallisena toimijana ja palveluna sekä kiinnostavana brändinä. Museoalan tapahtumissa on keskeistä kestävä kehityksen teemojen esilläolo.

Vuoteen 2023 mennessä tavoitteina on, että museot ovat aktiivisia toimijoita ja keskustelijoita yhteiskunnassa, museot ovat moniammatillisia ja vahvasti verkottuneita, museoiden kokoelma- ja tietovarannot ovat monipuolisessa käytössä oleva toiminnan perusta, palvelujen tarjonta hoidetaan monien eri kanavien kautta ja menestyksellinen museotoiminta rakentuu profiloitumiselle ja yhteistyölle. Museoiden talous on kestävällä pohjalla, kun rahoituspohja on laajentunut museoiden palveluja hyödyntäville elinkeino-, koulutus- ja sosiaalisektorille.

Lapin maakuntamuseo on alueellinen vastuumuseo, jonka toimialueena on entinen Lapin lääni pois lukien Torniolaakso, Kemin seutu sekä saamelaisten kotiseutualue. Perustehtävänä on toimialueen kulttuurihistoriallisen ja luonnontieteellisen aineiston keruu, tallentaminen ja tutkimus. Esine-, valokuva-, arkistoaineisto- ja luonnontieteelliset kokoelmat ovat tutkijoiden ja muiden kiinnostuneiden käytettävissä. Henkilökunta vastaa alueen historiaan, rakennusperintöön, kokoelmiin, kulttuuriin, arkeologiaan ja luonnontieteisiin liittyviin kysymyksiin. Alueellinen vastuumuseo toimii muutenkin asiantuntijaorganisaationa.

Kotiseutuliiton, museoliiton ja maakuntamuseon ohella yhteistyöverkostoa on tiivistetty Rovaniemen kaupungin kulttuuritoimen, Lapin korkeakoulujen, Lapin koulutuskeskus REDUn ja muiden perus- ja toisen asteen koulujen sekä Rovaniemen seurakunnan, Vapaaehtoistyönkeskus Neuvokkaan, eri yhdistysten ja yritysten kanssa. Rovaniemen kylien kanssa on käynnistynyt merkittävää yhteistyötä.

Kotiseutuyhdistys on osallistunut Rovaniemen kasvuohjelman työstämiseen konkreettisiksi toimenpiteiksi. Tavoitteena on saada toimenpiteisiin mukaan kestävän kotiseutu- ja perinnetyön edistäminen.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Kotiseutuyhdistyksen säännöissä yhdistyksen kotipaikaksi ja toimialueeksi on määritelty Rovaniemi, johon kuuluvat ydinkeskustan lisäksi haja-asutusalueen kylät. Osalla kylistä on erityistä kehittämishakuisuutta ja osa on vetovoimaisia asumiskyliä tai loma-asutuskyliä, joissa on koulut, hyvät tieyhteydet, vapaita tontteja ja kaunis ympäristö. Maataloutta, porotaloutta ja puutarhatuotantoa harjoittavien kylien lisäksi on matkailuun panostavia kyliä. Valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, perinnemaisemia, kulttuurihistoriallisia rakennettuja ympäristöjä ja muita maakuntakaavassa mainittuja arvokkaita kulttuuriympäristöjä on useita kymmeniä. Yhteistyö laajalla alueella on käynnistynyt Ohjelmapalvelut-hankkeessa verkostoitumalla kyläyhdistysten, maaseutuyrittäjien ja kylillä toimivien muiden hankkeiden kanssa. Tavoitteena on pysyvän sopimus pohjaisen koordinoitumalla kehittäminen. Hanketyö jatkuu ja vahvistuu.

Kotiseutuyhdistys on perustettu vuonna 1951 ja se on aloittanut museotoimintansa vuonna 1957. Vuonna 2021 juhlittiin 70-vuotiasta kotiseutuyhdistystä ja vuoden kunniaksi julkaistiin juhla kirja, *Totto XXI*. Yhdistyksen historiasta julkaistiin kotisivuille kooste *Seitsemän ajatusviivaa – Seitsemän vuosikymmentä*.

Rovaniemen kotiseutumuseon rauhallinen ja arvokas kulttuuriympäristö sijaitsee Pöykkölässä Kemijoen varrella 3,5 kilometrin etäisyydellä kaupungin keskustasta. Rungas esineistö ja kokoelmiin perustuva perusnäyttely tarjotaan yhdessä 2,5 ha:n miljöö ja 17 rakennuksen kanssa edustavat 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alkupuolen peräpohjalaista talonpoikauskulttuuria. Kokoelmat koostuvat erityisesti kalastukseen, karjatalousvaltaiseen maatalouteen, metsästykseseen ja poronhoitoon liittyvästä esineistöstä. Myös ruokataloudessa ja käsitöissä tarvittua esineistöä on saatu runsaasti talteen. Kotiseutumuseon valokuvat ovat pääosin Rovaniemen alueelta.

Yhdistyksellä on arkistossaan merkittävä äänitekokoelma, jota säilytetään Lapin maakuntamuseon arkistossa. Yhdistyksen omia nauhoitteita 1950- ja 1960-luvulta on digitoituna noin 50 tuntia. Uusimpana kokoelmassa on Kotimaisten kielten keskuksen Suomen kielen nauhoitearkistosta keväällä 2019 käyttöön hankittu 50 tunnin murreäänitteiden kokoelma. Vanhimmat nauhoitteilla puhuvat henkilöt ovat syntyneet 1870-luvulla ja tallennukset on tehty 1960-luvun alussa.

Museoesineet ja valokuvat on saatu ja niitä halutaan edelleen saada lahjoituksina. Niiden luettelointitietoja on alettu siirtää digitaaliseen muotoon yhteistyössä Lapin maakuntamuseon kanssa.

Museorakennukset, esineistö, äänitekokoelma ja valokuvat haastavat yhdistystä järjestämään erilaisia näyttelyitä ja tapahtumia sekä lisäämään digitaalisuutta kestävän kotiseutu- ja perinnetyön hengessä saavutettavuuden lisäämiseksi.

Museoista menestyvät parhaiten ne, jotka onnistuvat varmistamaan perusrahoituksensa kestäväälle pohjalle. Perusrahoituksen hankkimisessa museoiden omistajien ja niissä toimivien henkilöiden rooli kasvaa. Taloudellisen ja toiminnallisen liikkumavaran rakentamisessa ja kasvun toteuttamisessa yksityiselle ja julkiselle sektorille kohdennetut palvelut ovat tärkeitä. Museoille tämä tarkoittaa uusia tuotteistettuja palveluja sekä näyttely-, ohjelma- ja tapahtumatoiminnassa että kokonaisuudessa ja tietopalveluissa.

Ennakoimattomia maailmanlaajuisia uhkia toimintaympäristöön ovat tuoneet pitkään jatkunut koronapandemia, Venäjän aloittama sota Ukrainassa sekä sodan seurauksista johtuva energiakriisi ja yleinen inflaatiokehitys. Koronan vakavasta tautimuodosta on toivuttu rokotusten ja suojaustoimenpiteiden ansiosta vähitellen vuoden 2022 aikana. Energiakriisin vaikutuksesta sähkön hinta nousee vuonna 2023 lähes nelinkertaiseksi ja jäänee pysyvästi aikaisempaa korkeammalle tasolle. Myös kaikkien elintarvikkeiden hinnat ovat kohonneet. Suomen Kotiseutuliitto yhdessä eri yhdistysten kanssa on tehnyt valtiovalle aloitteen tarvittavista avustuksista.

3 KOTISEUTUYHDISTYKSEN TOIMINNAN STRATEGISET LINJAUKSET VUOSILLE 2023 – 2025

1. **Toimintaamme ohjaa arvolutaus.** Rovaniemen kotiseutumuseo on *peräpohjalaista kotiseututututisuutta edistävä* perinteen ja kulttuurin osallistava elämys- ja kohtaamispaikka, joka tarjoaa menneisyyden lumoa arvokkaassa museomiljöössä. Asiakkaiden kohtaamisissa on tärkeää pyrkiä tuottamaan heidän toiveitaan vastaava kohdekokemus. Kohdekokemus syntyy kotiseutumuseon omaleimaisesta vetovoimaisuudesta, palvelujen ominaisuuksista sekä koettavissa olevasta toiminnan kulttuurista ja vuorovaikutuksesta.
2. **Tavoitteenamme on kestävä talous.** Sadonkorjuumarkkinoista kehitetään Rovaniemen kaupungin kanssa mittava tapahtuma ja yhdistyksen vuotuisen varainhankinnan pääkohde. Museaalisuus, kotiseututyö ja perinteet sekä oikea hinnoittelu ovat tapahtumien ja palvelujen kehittämisen lähtökohtia. Yhdistyksen sääntöjen 2 ja 3 pykälissä määritelty tarkoitus velvoittaa varainhankintaan ja vapaaehtoistyöhön. Hankerahoitusta ja muita rahoituskeinoja tarvitaan niin elämyksellisen ja tuotteistetun palvelutuotannon, museotoiminnan sisältöjen ja markkinointiviestinnän kehittämiseen kuin museorakennusten, kokoelmien sekä pelto- ja piha-alueiden hoito- ja kunnostustarpeisiin. Omien säästötoimien lisäksi avustuksia tarvitaan myös yhdistyksen kohonneisiin kiinteisiin kustannuksiin.

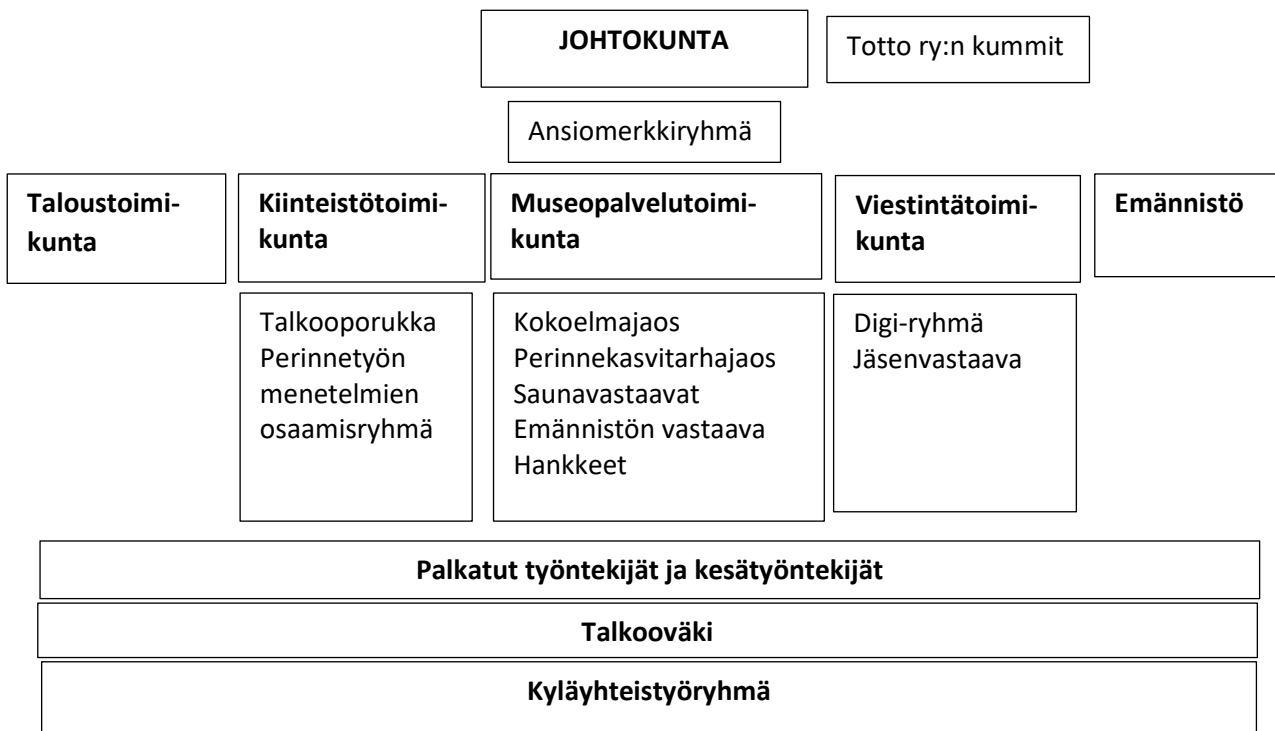
3. **Kyläyhteistyössä tarvitaan koordinointia.** Rovaniemen keskustan alueella ja haja-asutusalueen kylissä yhteistyössä korkeakoulujen ja oppilaitosten sekä kylätoimikuntien, maaseutuuyhtymien, matkailuyrittäjien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa kehitetään kulttuurimatkalupolkuja, mikä tarkoittaa tuotteistettujen kotiseutu- ja perinnetyön tapah-tuma- ja ohjelmapalvelukokonaisuuksien sekä markkinoinnin kehittämistä. Kotiseutu-yhdistyksen ja kylien väliseen yhteistyöhön tarvitaan henkilöresurssi ja hänen tuekseen kyläyhteistyöryhmä.
4. **Digitaalisuutta tarvitaan lisää.** Yhdistyksen digitaalista markkinointiviestintää kehitetään. Varmistetaan Totto-aktiivien osaaminen digitaidoissa ja viestinnän perustaidoissa. Palvelumuotoilu, digitaalisten järjestelmien kehittäminen ja elämysteknologiat ovat tärkeitä uusien palveluiden kehittämisessä ja markkinointiviestinnässä.
5. **Totto-aktiivien yhteinen kehittämispäivä nostaa esiin kehittämistarpeita.** Toiminnan suunnan ja tulosten arvioimiseksi toteutetaan vuosittain strategioiden lukukinkerit. Samalla johtokunnan, toimikuntien ja jaosten sekä muiden toimijoiden työtä, työnjakoja ja toimintatapoja yhtenäistetään ja tiivistetään tiedonkulun parantamiseksi ja yhdistyksen asettamien strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi.
6. **Vapaaehtoistoimijat ovat yhdistystoiminnan perusta.** Yhteydenpitoa yhdistyksen jäsenistöön ja talkoolaisiin tiivistetään. Uusien vapaaehtoisten rekrytointia tehostetaan viestinnän keinoin. Aktiivisten tottolaisten palkitsemisesta ja kiittämisestä huolehditaan. Totto ry:n kummit on uusi ja tärkeä vapaaehtoistointimijoiden tukiryhmä.
7. **Yhteistyöverkostot lisäävät mahdollisuuksia.** Korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa tehtävä opiskelija- ja hankeyhteistyö ovat suuri voimavara yhdistyksen toiminnalle.

4 YHDISTYKSEN ORGANISAATIO, TYÖNJAKO JA TEHTÄVÄT

Organisaatio

Johtokunnan, palkattujen työntekijöiden sekä toimikuntien ja jaosten välillä vallitsee rakentava yhteistyösuhde eri toimenpiteiden rajapinnoilla. Johtokunta on määrittänyt työntekijöiden tehtävät ja työnjaon. Hankkeisiin palkattujen työntekijöiden tulee keskittyä hankkeen tavoitteiden mukaiseen työhön ja raportoida niistä.

Yhdistyksen puheenjohtaja käyttää kaikkiin työntekijöihin nähden työnantajan työjohto-oikeutta ja –velvollisuutta. Palkatun työntekijän ja kesätyöntekijöiden osalta on sovittu, että palvelu-vaastaava toimii lähiesimiehenä. Mikäli edellä toiminnan strategisissa linjauksissa kohdassa 3 esitetty kyläyhteistyön koordinoititehtävä saa ulkopuolisen jatkorahoituksen 1.4.2023 jälkeen, tarvitaan aikaisemman hankeohjausryhmän tilalle kyläyhteistyöryhmä. Kyläyhteistyöryhmä tukee kylien yhteistyön koordinoititehtävän hoitamista ja vastaa kylien yhteistyön jatkuvuudesta, pysyvyydestä ja kehittämisestä. Yhteistyöryhmän asettaa johtokunta ja siinä on myös kylien edustus. Kotiseutu-yhdistyksen organisaatio on kuvattu kuviossa 1. Organisaation ja sen toimivuuden tulee olla jatkuvan arvioinnin kohteena.

Kuvio 1. Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n organisaatio.

Päätöksenteko

Yhdistyksen päätöksenteossa keskeistä on, että toimikunnat jaokset valmistelevat yhdistyksen strategisten linjausten pohjalta alustavasti vastualueensa toimenpiteet, arvioivat niiden budjetti-vaikutukset ja tuovat ne toimintasuunnitelma- ja talousarvioprosessin aikana johtokunnan päätettäväksi. Syyskokouksen hyväksyttyä toimintasuunnitelman ja talousarvion johtokunta määrittelemään tehtäviä varten nimeää toimikunnat ja jaokset. Toimintavuoden alussa toimikunnat ja jaokset suunnittelevat toimikunnille määriteltyjen tehtävien konkreettisen toteutuksen ja myönnettujen määrärahojen käytön johtokunnalle tiedoksi ja tarvittavia toimenpiteitä varten. Toimintavuoden aikana toteutetaan toimintasuunnitelmaan kirjattuja suunnitelmia yhdessä sopimimme toimintaperiaatteiden ja arvojen ohjaamina.

Konkreettinen toteutus

Kunkin toimikunnan, jaoksen, hankkeen, tapahtuman järjestelytoimikunnan ja työntekijän vastualueelle kuuluvat työprosessit tulee pääsääntöisesti itse hoitaa alusta loppuun eli suunnittelusta, kustannusarvioista ja tuotto-odotuksista toteutukseen, tiedottamiseen ja arviointiin. Erityisesti toimintojen rajapinnoilla ja viestinnässä on tarpeen hyödyntää keskinäistä asiantuntemusta. Tarvittaessa voidaan sopia suoraan palkattujen työntekijöiden kanssa tai lähiesimiehen kautta osa toimikuntien ja jaoksien työtehtävien toteutuksesta palkattujen työntekijöiden toimesta. On tärkeää, että kullekin toimelle määrätään tarkasti vastuhenkilö tai vastuutaho, josta tiedotetaan sisäisesti.

Palautetta antaessamme on painopisteen oltava kohteliaassa ohjaamisessa ja oikean toimintatavan esille tuomisessa arvojemme mukaisesti. Näissä keskusteluissa negatiivisen arvioinnin asemesta haemme positiivisia kehittämiskäsitteitä ja osoitamme myönteistä kehittämisen suuntaa.

Ulkoisessa viestinnässä, esim. lehtitiedotteet ja artikkelit, julkaisut, kotisivut, Facebook ja Instagram, on viestinnän laadun eli sisällön ja huolletun kieliasun varmistamiseksi hyvä tarkistuttaa teksti kotiseutuyhdistyksen sisäistä asiantuntemusta hyödyntäen.

Organisaation kaikilta tasoilta asioita tuodaan johtokuntaan tiedoksi ja tarvittaessa johtokunnan päätettäväksi. Yhdistyksen sisäiseen yhteistyöhön ja vuorovaikutukselliseen tiedonkulkuun on kiinnitettävä erityistä huomiota tavoitteiden ja tulosten saavuttamiseksi.

Toimikuntien, jaosten, hanketoimijoiden ja palkattujen työntekijöiden välistä työnjakoa ja vastuita selkeytetään.

Johtokunta

Tehtävät:

- Valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan sekä kutsuu sihteerin ja rahastonhoitajan kalenteri-voodeksi kerrallaan.
- Nimeää avukseen toimikuntia, jaoksia ja tarvittaessa muita toimielimiä määrittelemiään tehtäviä varten sekä määrittää toimihenkilöiden ja työntekijöiden tehtäväkuvat, työnjaon ja työnjohto-oikeudet.
- Hoitaa tehtäviään sääntöjen (2§ ja 3 §) tarkoituksen ja tavoitteiden sekä yhdistyksen arvojen ja toimintaperiaatteiden mukaisesti.
- Tehtävänä on strategisen johtamisen, ohjauksen ja operatiivisen päätöksenteon ohella yhdistyksen talouden parantaminen ja saattaminen kestäväälle pohjalle yhdessä taloustoimikunnan ja muiden toimikuntien kanssa.
- Tukee toiminnallaan ja päätöksillään yhdistyksen toiminta-ajatuksen ja tarkoituksen toteutumista.
- Johtokunta yhdessä taloustoimikunnan kanssa suorittaa vuosittain riskikartoituksen kehittyvän toiminnan ja kestävä talouden voimavarojen kehittymisestä ja riittävyydestä.
- Edistää talkootyön kehittymistä vuosikellossa olevan 8 vuodenajan ohjelman mukaisesti.
- Järjestää kerran vuodessa kehittämispäivän, jossa arvioidaan toimintasuunnitelman ja talousarvion toteutumista sekä tuodaan esille tulevien vuosien kehittämistarpeita.
- Johtokunta vastaa toimintasuunnitelman, investointisuunnitelman ja talousarvion laadinnasta toimikuntien valmistelun pohjalta.
- Laatii toimintakertomuksen ja valmistelee tilinpäätösmateriaalin.
- Valmistelee kokousasiat kevät- ja syyskokousta varten.
- Rakentaa yhteistyöverkostoja ja edistää hanketoimintaa ympäröivän yhteiskunnan kanssa.
- Tehostaa jäsenhankintaa henkilö- ja kannattajajäsenten määrän kasvattamiseksi sekä huolehtii yhteydenpidosta jäsenistöön.
- Huolehtii talkooväen rekrytoinnista yhdessä toimikuntien kanssa, talkooväen listojen ylläpitämisestä ja talkoista tiedottamisesta, mm. yhdistyksen kotisivuilla.
- Vastaa aktiivisten tottolaisten palkitsemisesta.
- Tekee aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja yhdistyksen tarkoitusta koskevissa asioissa.
- Pitää yllä kotiseutuhenkisten toimijoiden tukiryhmää, Totto ry:n kummeja ja kehittää toimintaa.

Taloustoimikunta

Tehtävät:

- Seuraa kotiseutu yhdistyksen talouden kehittymistä ja etsii keinoja yhdistyksen talouden perustan saamiseksi kestäväälle pohjalle.
- Osallistuu yhteiskuntasuhteiden hoitamiseen ja yhteistyösopimusten valmisteluun.
- Etsii uusia rahoitusmahdollisuuksia palveluvastaavan palkkaukseen, museorakennusten kunnostamiseen ja ylläpitoon, kokoelmien hoitoon, museorakennusten korjausrahaston kartuttamiseen sekä erilaisiin kehittämishankkeisiin.
- Seuraa ja arvioi sekä yhdistyksen oman varainhankinnan kokonaisuutta että vuotuisten menojen ja tulojen tasapainon säilymistä hyväksytyyn talousarvion mukaisesti.
- Jatkaa kannattajajäsenhankintaa.

Kiinteistötoimikunta

Tehtävät:

- Suunnittelee, ohjaa toteutusta ja valvoo museorakennusten ja museoalueen korjaus- ja kunnostustöitä, ympäristön siisteyttä sekä opasteita, sisääntulokylttejä ja kasvillisuutta.
- Valmistele kolmen vuoden investointi- ja hankintasuunnitelman kustannusarvioineen resurssitarpeiden ja toteuttamismahdollisuuksien arvioimiseksi.
- Selvittää museorakennusten ja museoalueen arkkitehtuuria ja uusia käyttötarkoituksia yhdistyksen strategisten linjausten suuntaisesti yhdessä johtokunnan ja muiden toimikuntien kanssa.
- Tekee yhteistyötä Museoviraston, Lapin maakuntamuseon ja Lapin Ely-keskuksen kanssa museoalueen ja museorakennusten kunnostamisessa. Toimikunta myös valmistele korjaus- ja kunnossapitoavustusten hakemista.
- Kerää ja arkistoi kunnostus- ja historiatiedot Google Driveen.
- Huolehtii kiinteistön kuntoa koskevista tarkastuksista sekä vastaa henkilö- ja paloturvallisuudesta.
- Tutustuttaa kesätyöntekijät pelastussuunnitelmaan, ensiapuvalmiuteen ja sammuttimien käyttöön ennen töiden aloittamista.

Talkooporukka ja asiantuntijaryhmä:

Tehtävät:

- Organiso i ja toteuttaa johtokunnan määrittelemät museorakennusten, museoalueen ja ympäristön korjaus- ja kunnostustyöt.
- Hoitaa toiminnan tarpeiden mukaiset yleistalkoilut, ml. liikenteenohjauksen.
- Valmistele omalta osaltaan yhdistyksen vuosittaiset tapahtumat.
- Pitää huolta talkooväen yhteisöllisyyden kehittämisestä sekä motivaation ja innostuksen säilyttämisestä, esim. hyvällä tunnelmalla, hyvällä ruoalla ja juomalla sekä rantasaunan käytöllä.

Museopalvelutoimikunta

Tehtävät:

- Käy keskustelua kestävän kotiseutu- ja perinneyön kahdeksan vuodenajan yleisötapahtumien sekä tuotteistettujen ryhmäpalveluiden toteutuksesta ja suunnittelee toteuttamisvastuita.
- Arvioi jaoksien kehittämistyötä, tuloksia ja mahdollisia pulmatilanteita sekä tukee jaoksia niiden ratkaisuisissa.
- On aktiivinen tehtäväalueen hankkeiden suunnittelussa ja hankeavustusten hakemisessa.
- Valmistele kolmen vuoden investointisuunnitelman kustannusarvioineen ja resurssitarpeineen sekä arvioi toteuttamismahdollisuuksia.

- Rekrytoi kesätyöntekijöitä korkeakouluista, eri oppilaitoksista sekä TE-palveluista ja määrittelee heidän työ- ja kehittämistehtävät, suunnittelee perehdytyksen ja nimeää ohjaajat.

Kokoelmajaos:

Tehtävät:

- Toteuttaa museokokoelma- ja käyttökokoelmatyön, kokoelmien hoidon, kartuttamisen, luetteloinnin, niihin liittyvät kyselyt ja niitä koskevan tiedon tuottamisen ja Totto ry:n asiakirja-aineiston arkistointityön hyödyntäen Lapin maakuntamuseon asiantuntemusta.
- Talkoolaisten kanssa pitää yllä perusnäyttelyjä ja huolehtii niiden siisteydestä, tuottaa vaihtuvia teemanäyttelyitä sekä huolehtii museorakennusten esineistön kunnosta.
- Kiinteistötoimikunnan talkooporukan kanssa järjestää museon ja museoalueen kevät- ja syysii-voustalkoot.
- Hankkii talkooväkeä ja yhteistyötahoja kokoelmatyöhön.
- Suunnittelee kokoelmatyössä tarvittavia hankkeita.

Perinnekasvitarhajaos:

Tehtävät:

- Toteuttaa perinnekasvitarhan perustamisen, maatiaislajien kasvatuksen, tallennuksen ja säilytyksen, perinnekasvien nimeämisen ja kortistoinnin, kasvisadon hyödyntämisen museon kesä- ja syys-tapahtumissa, opastettujen museokierrosten tarjonnan sekä perinnekasvikoulutuksen järjestämisen yleisölle.
- Huolehtii näkyvyydestä teeman markkinoinnista yhteistyössä viestintätoimikunnan kanssa.
- Toimii asiantuntijajaksena viljelyyn liittyvässä hankesuunnittelussa ja kokoelmatyössä.
- Hankkii talkooväkeä ja yhteistyötahoja yhdessä toimikuntien ja johtokunnan kanssa.

Saunavastaava ja hänen varamiehensä:

Tehtävät:

- Huolehtii saunapalvelujen käytännön toteutuksesta saunan varausjärjestelmän mukaisesti.
- Kemi-yhtiön saunan kunnan ylläpito ja saunapalvelujen kehittäminen kuuluvat myös tehtäviin.

Viestintätoimikunta

Tehtävät:

- Viestintätoimikunta suunnittelee sisäisen ja ulkoisen viestinnän lähtökohdat niin, että kaikki viestintä tukee yhdistyksen toiminta-ajatusta, tarkoitusta ja strategisia linjauksia.
- Viestintätoimikunta huolehtii omalta osaltaan yhdistyksen sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä sekä markkinointiviestinnästä keinoinaan Totto-julkaisut, esitteet, sähköinen ja kirjallinen jäsenviestintä sekä viestintä kotisivuilla, Facebookissa ja Instagramissa.
- Yhdistyksen toimikuntien ja jaoksien keskinäistä sisäistä viestintää tehostaa kaksi WhatsApp-ryhmä: MUSEON VIESTINTÄRYHMÄ ja TOTTO-some. Näin tieto kulkee toimikunnille, jaoksille, viestintäryhmälle ja Digi-ryhmälle.
- Digi-ryhmän tehtävänä on yhdistyksen digitaalisen kokonaisstrategian suunnittelu ja Totto-aktiivien osaamisen varmistaminen.

- Viestintätoimilunta laatii yhdistyksen puheenjohtajan kanssa tiedotteet, kannanotot ja artikkelit tiedotusvälineille ajankohtaisista asioista sekä järjestää tarvittaessa tiedotustilaisuuksia yhdessä puheenjohtajan kanssa.
- Viestintätoimikunta huolehtii museopalvelutarjonnan markkinoinnin ja markkinointiviestinnän kehittämistä koti- ja ulkomaisille asiakasryhmille huomioon ottaen kieliversiot ja elämysteknologian keinot yhdessä johtokunnan ja muiden toimikuntien kanssa.
- Viestintätoimikunta tehostaa jäsenhankintaa viestinnän keinoin.
- Viestintätoimikunta suunnittelee hankerahoitusten hakemista viestinnän kehittämistyöhön.
- Toimikunta valmistelee kolmen vuoden investointisuunnitelman kustannusarvioineen resurssitarpeiden ja toteuttamismahdollisuuksien arvioimiseksi.

Emännistö

Tehtävät:

- Vaalii ja säilyttää peräpohjalaista perinneruokakulttuuria.
- Huolehtii yhdistyksen kahdeksan vuodenajan yleisötilaisuuksien tarjoilujen suunnittelusta, hinnoittelusta, valmistamisesta ja tarjoiluista talkootyönä. Tämän lisäksi tuotteistettujen ryhmäpalvelujen tilaukset sovitaan ja hoidetaan erikseen catering-palveluina.
- Rekrytoi uusia aktiivisia talkoolaisia mukaan emännistöön toiminnan lisääntyessä. Kehittää vanhan talonpoikaisen elämänmuodon kahdeksan vuodenajan viitekehyksessä teemaruokailuja huomioon ottaen eri asiakasryhmät, esim. lapset ja nuoret.

Kyläyhteistyöryhmä

Kyläyhteistyöryhmä koostuu palvelujaan kehittävien kylien ja kotiseutuyhdistyksen edustajista. Yhteistyöryhmän asettaa johtokunta. Yhteistyöryhmän tehtävänä on toimia kylien kehittämistyön ohjausryhmänä ja tukea kylien yhteistyön koordinoitua. Kyläyhteistyöryhmä tukee kylien yhteistyön koordinoitavien hoitamista ja vastaa kylien yhteistyön jatkuvuudesta, pysyvyydestä ja kehittämisestä.

Talonmies

Talonmies osallistuu eri tapahtumien ja tilaisuuksien järjestelyihin oman työsopimuksensa mukaisesti, minkä lisäksi talonmies osallistuu myös järjestettäviin talkoisiin. Toiminnan kasvaessa ja kehittyessä talonmiehen työolosuhteisiin, työehtoihin, työvälineisiin ja työn sisältöön kiinnitetään huomiota ja tarvittaessa puutteet korjataan.

5 TOIMINTASUUNNITELMAN KÄSITTELY JA HYVÄKSYNTÄ

Toimintasuunnitelma on käsitelty ja hyväksytty johtokunnassa 23.11.2022 ja 8.12.2022. Sitä ennen yhdistyksen toimikunnat ja jaokset ovat valmistelleet omat osuutensa. Johtokunta on päättänyt esittää toimintasuunnitelman edellä olevassa strategisessa muodossa 11.12.2022 pidettävälle yhdistyksen syyskokoukselle hyväksyttäväksi.

Syyskokouksessa hyväksyttävää toimintasuunnitelmaa täydentävät johtokunnan, toimikuntien ja jaosten valmistelemat yksityiskohtaiset tehtävien määrittelyt, jotka sääntöjen mukaan johtokunta

vahvistaa vuosittain vuoden alussa nimetessään avukseen toimikuntia, jaoksia ja tarvittaessa muita toimielimiä. Vuosikello ja tehtävien määrittelyt ovat tämän toimintasuunnitelman liiteasiakirjoina 1 ja 2.

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry

Johtokunta 8.12.2022

Esko Oikarinen

Matti Ansala

Hannu Hakanpää

Päivi Hanni-Vaara

Marketta Harju-Autti

Jorma Hovi

Kaija Sälevä

Kerttu Oikarinen, sihteeri